

ma. Vse priprave so v teku. Vse prijatelje ljudske prosvete v domači župniji vabimo, da javijo svoj pristop k novemu prosvetnemu društvu in se udeležijo ustanovnega občnega zбора. Slavnostno predavanje o nalogah katoliškega prosvetnega dela bo imel g. profesor dr. Hohnjec iz Maribora. Naši prijatelji iz sosednih župnij prijazno vabljeni.

Ljutomer. Proslavo Brezmadežne smo radi koncerta koroških pevcev preložili letos na nedeljo dne 10. decembra. Mesto običajne akademije vprizorimo letos krasno versko igro: »Sultanova hčerka in dobri vrtnar (Kristus)«, od francoskega pisatelja Geona. Veličina imenovanega oderskega dela ne obstoja v dejanju, saj nastopa samo pet oseb, pa v treh dejanjih, temveč v vsebini vloge princezljive, ki predstavlja iskanje Boga. Še le ob dobrem vrtnarju je srečna, njega vzljubi, z njim hoče v njegovo kraljestvo. Nekaj povsem novega, duhovnega, globoko verskega. Pričakujemo, da bo predstava vžgala, enako kot lansko leto »Sleherne«. Ne zamudite, domačini in sosedji, prilike duhovnega užitka.

Št. Andraž pri Velonju. Tukajšnje Katoliško prosvetno društvo ima v nedeljo dne 10. decembra, ob treh popoldne, v prostorih društvene knjižnice svoj redni letni občni zbor. Vabljeni vsi člani in drugi naši prijatelji k polnoštevilni udeležbi! — Odbor.

Pojčana. Z veseljem smo sprejeli vest, da je naše Katoliško prosvetno društvo zopet vpostavljeno. Bilo nam je že res dolg čas po dobrem pouku in po poštenem razvedrilo. Kar smo v teh dolgih mesecih zamudili, moramo popraviti in nadaljevati naše delo v duhu prave prosvete. Dobrega čtiva smo pogrešali, ker je bila knjižnica zaprta. A sedaj hvala Bogu imamo zopet knjige. Mladina rada čita in se uči, a tudi starejši radi segajo po lepi in koristni knjigi. Poznati moramo našo književnost, to je lepe povesti in pesmi, pa tudi koristna gospodarske in gospodinjske knjige. V naši knjižnici imamo poleg zabavnih veliko poučnih knjig. Pridite po nje, da vam ne bo dolgčas v dolgih zimskih večerih, in si izobrazite duha in srca. Po večmesečnem odmoru so naši vrli fantje in dekleta vprizorili lepo veseloligro »Zameten vlake«. Igrali so krasno. Nastopil je tudi pevski zbor pod vodstvom g. organista Čuka. Vrli fantje in dekleta, ne u-

strašite se dela, le vztrajno naprej po začrtani poti!

Brežice. Cerkevni koncert. Tukajšnji mešani pevski in mladinski zbor priredita prihodnjo nedeljo dne 10. t. m., v tukajšnji frančiškanski cerkvi cerkveni koncert, in sicer ob pol 4. uri popoldne. Ves sporel koncerta obsega 12 točk. Izmed katerih bo štiri izvajal na orgle g. profesor Matija Tomc iz Št. Vida nad Ljubljano. Višek vsega koncerta pa bo znani 30. psalm »Le v te, Gospod, zaupam še«, ki ga izvajajo vse pevci in godbeniki, s spremljanjem orgel. Nedeljski koncert bo prireditel, kakršne v Brežicah še nismo slišali. Da bode uspeh popoln, nam jamčijo naši pevci, katere že poznamo iz letošnjih uspešnih nastopov, ter njihov agilni pevovodja g. organist Vlado Lempel. Zato, Brežičani in okoličani, ne zamudite v nedeljo izredne prilike in se odzovite v obilnem številu vabilu prireditelzev!

Iz zgodovine dopisnice in razglednice.

Leta 1865 je imel nemški poštni svetnik Štefan prepire s svojim vinskim trgovcem. Dolgo časa sta si pisarila sem in taj ter na koncu vseh prerekanj bi še bil rad pristavil g. svetnik v zaključnem pismu besede: »Hodite k vragu!« V sveti jezi je zapisal omenjene besede in naenkrat ga je prišinila misel: Kaka potrata, za teh par psovok uporabiti kar celo pismo! To se mora spremeniti! Pet minut za tem je že bila izumljena dopisnica, po 10 dneh raztolmačena v posebni spomenici javnosti in po treh tednih odklonjena od mednarodnega poštnege odbora.

Edini, ki je pokazal zanimanje za res praktično iznajdbo, je bil avstrijski vrhovni poštni mojster pl. Kolbensteiner. Počakal je še tako dolgo, da je napisal in objavil v dunajskem listu »Neue Fr. Presse« v 26. številki leta 1869 neki dr. Emanuel Hermann iz Celovca članek o narodno gospodarskih koristih in prednostih dopisnice. Dne 1. oktobra istega leta je prišla dopisnica v avstrijski poštni promet.

Razglas.

Ker so se pripetili slučajji, da je bil daljnovid poškodovan vsled nepravilnega podiranja dreves v bližini električnih daljnovidov elektrarne Fala d. d., pozivamo vse posestnike, ki nameravajo podirati visoka drevesa 30 m levo in desno od daljnovidov, da to javijo predhodno 8 dni pisмено ravnateljstvu Elektrarne Fala d. d. v Mariboru.

V slučaju pa, da posestnik ne obvesti elektrarne o nameravanem podiranju dreves in to izvrši brez našega nadzorstva ter bi se pri tem povzročila škoda na daljnovidu, je dotični posestnik v polni meri odgovoren za nastalo škodo. 1203

Elektrarna Fala d. d., Maribor,
Vrazova ulica 2.

Eno leto za tem je sprejela dopisnico tudi Nemčija. Izbruhnila je vojna med Francozi in Nemci leta 1870. Iznajdba dopisnice je bila posebno dobrodošla dopisovanju med bojnim poljem ter zaledjem. Deset milijonov dopisnic je bilo leta 1870 poslanih od nemških vojakov iz Francije v Nemčijo.

Za prvo razglednico gre zahvala nemškemu črkostavcu Švarcu iz Oldenburga. Tastu in tašči je poslal dopisnico, ki je bila za 15. avgust 1870 posebnost. Levo zgoraj v kotu je bil z odtiskom upodobljen trobentač in pod njim 7 vrstic broječa kitića pesmice, katero je hitro zložil sam.

Prva razglednica je bila sprejeta s priznanjem in Švarc jo je hotel izrabiti kot vir lahkega zaslužka. Izgotovil je več vrst s podobami opremljenih dopisnic, ki so romale vse v denar. Na Švicarskem je drug črkostavec pograbil Švarčevo iznajdbo in ustanovil prvo zalogo razglednic. Na teh dopisnicah že vidimo mesta: Zürich, Nürnberg itd.

Monakovski litograf Ludvik Zrenner

vice kot poziv na dvo-boj. Ako je vitez pog-nal pred viteza rokavico, je to pomenilo, da bo prišlo med ohe-ma do krvavega obra-čuna. Plemenite žen-ske so začele tekom let okrašati rokavice z ze-lo dragocenimi vezeni-nami, dragulji in so jim skušale dati prijete-n vonj z različnimi di-šavami.

V 30 letih 10 milijonov samomorov.

Socijalno - politični odbor Društva narodov je izdal statistiko, iz katere je razvidno, da je izvršilo od 1. janu-erja 1901 do 31. decem-bra 1931 10 milijonov oseb samomor. To šte-vilo je ravno tako visoko kakor žrtev svetov-ne vojne.

— jo je ubil. Kakor se tasoč in tisočkrat doga-jajo take reči na svetu.«

»Ne, gospod Boltežar, Tim je veternejak z ma-sikatero napako, takih slabih dejanj pa, ki mu jih prisojate vi, ni zmožen. To je izključeno.«

»No, tako le ostanite pri svojih mislih, do-kler vam ne dokažem ravno nasprotno. Vsa vas je šla gledat umorjeno Bianco, ko je ležala v ga-silnem domu na mrtvaškem odru, le vaš Tim ne; vsa vas je šla k pogrebu, le Tim ne. Zakaj ne? Saj ga sicer človek povsod vidi, kjerkoli se kaj zgodi. Mogel ni, vest ga je grizla; tedaj je bled kakor stena dirjal okrog, kakor mi je pravila Padovka; seveda, neumna ženska misli, da ga je Biankina smrt tako potrla. Da, celo bolan je ležal v postelji cel dan.«

»To je res, Tim je tedaj nekaj dni ležal v postelji. Imel je influenco.«

»Lepa influenza! No, gospod Hubert, jaz bom tega naličkanega podleža razkrinkal. Le zanesite se name.«

Ločila sva se. Samoten sem šel po cesti vkre-ber. Mesec je svetil, zvezde so se bleščale, v dolini

so sladko peli slavčki. In tukaj sta stala dva moža, ki sta se razgovarjala kakor dva policaja v zatohli stražnici.

Moje misli so se napotile nazaj k Eriki Grubelnik. Tudi ona se ni mogla odtrgati od tega strahotnega dogodka v začetku pomladi. V majniški noči, ko sva sama korakala drug poleg drugega, je mislila na to. Gozd ni mesto, kjer se hitro vse opravi in pozabi. Še čez dvajset let bo do govorili ljudje v tej dolini med gozdovi o Biankini smrti, morebiti ženin z nevesto pri ve-seli svatbi; morebiti mati s svojimi otroki na iz-prehodu poletni večer. — —

Ko sem prišel domov, je prišel v mojo sobo Tim. Opazil sem, da je bil zmeden in rekel je potrto:

»Milostljivi gospod, sicer moram odpovedati četrt leta prej; toda prosil bi milostljivega go-spoda, da me odpusti iz službe čimprej.«

»Zakaj pa, Tim?«

»Prosim, da bi mi ne bilo treba praviti raz-logov. Rad bi skoraj od tod — jutri že!«

»Oho — jutri že!«

je uporabil oktobersko veselico v Küsterlandu v to, da je natisnil preko cele dopisnice venec z besedami: Pozdrav z oktoberske veselice-

Iz omenjenih priprostih začetkov so se razvile današnje razglednice, ki predstavlja vse mogoče in prinašajo pozdrave iz vseh delov sveta.

goricah vrli mladenič Tonček Rajter z blago mladenko Miciko Šantel. Poročne obrede je izvršil č. g. dekan Gomilšek. Naša Micika je bila dolgoletna članica Marijine družbe. Sedem let je bila v službi v trgovini in gostilni Perko. Bila je marljiva in poštena ter zgled vsem služkinjam. Obilo sreče in blagoslova na zakonski poti!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Če bi bili špeharji, kakor nekateri o nas mislijo, bi se nam sedaj že precej slabo godilo; toliko huje nam prede, ker smo le bobovci, pa zdaj za svoj bob (buob = krompir) niti toliko ne dobimo, da bi imeli delo plačano. Živeti pa le moramo in, vsaj po zimi, še oblečeni biti. S čim bi pa poravnali davke, ne vemo;

Poleg tega imamo zdaj še več zamude in torej več stroškov, ker so nas priključili cerkovski občini, čeprav je bila naša prej največja občina v ptujskem okraju.

Upamo, da svojo občino dobimo kmalu nazaj! — Ob vseh tolikih težavah moremo res blagrovati tiste, ki se dobro pripravljeno odselijo v boljše večnost. Tako je vrlemu in daleč znanemu odličnemu možu naše fare Mihaelu Mustafi odšla (že tretja) blaga žena Marija, stara 73 let. Bila je zgledna krščanska žena in gospodinja, ki je svojemu možu napravila največjo žalost s tem, da ga je, po premnogih težkih udarcih, ki so ga zadnja leta doleteli, zdaj še ona zapustila. Naj v miru počiva, pa s svojo molitvijo pri Bogu podpira žalujočega in osamelega moža! — Za njo je pa zdaj šla tudi sosesera po sv. Frančišku in skoro tovarišica po letih, Katarina Mojzer, po domače Kodričeva, iz Sv. Lovrenca, mati odvetnika g. dr. Antona Mojzerja v Ljubljani, ki je tudi po svojem lepem, res krščanskem značaju bila prvi zelo podobna. Blažen pokoj v Bogu, vsem zaostanim pa iskreno sožalje!

Fram. Umrla Marija Vrečko, o kateri je na kratko poročal »Slovenski gospodar«, je bila stara 39 let. Bila je zvesta in dobra žena, kakršnih je malo. Bila je dobra vzgojiteljica si-

Sv. Peter pri Mariboru. V mesecu decembru se zopet odpre gospodinjstva nadaljevalna šola. Dekleta, ki se je še žele udeležiti, naj se javijo čimprej v samostanu šolskih sester v Sv. Petru pri Mariboru.

St. Ilj v Slov. goricah. Med onimi rodoljubci, ki so več desetletij borili veliko borbo za našo znano postojanko, ni najzadnji g. Franc Lilek, ki je obhajal v nedeljo dne 3. decembra svoj 60. rojstni dan. G. Lilek zavzema danes odlično mesto v naši obmejni narodni trdnjavi. Posojilnici v St. Ilju je on duša in vodi že dolgo vrsto let spretno in z veliko vnebo posle tajništva. Pri električni zadrugi je naš g. Lilek glavni faktor, ki skrbi za red v tej važni gospodarski ustanovi. Pri župni cerkvi je cerkveni ključar. Dolgo vrsto let je bil Lilek član občinskega odbora šentiljske občine. Z veliko vnebo in požrtvovalnostjo je Lilek deloval v nekdanjem Brainem društvu, pozneje Prosvetnem društvu in pri kmetijski podružnici. Sploh si brez g. Lileka v St. Ilju v zadnjih desetletjih ne moremo misliti nobene gospodarske in prosvetne organizacije, kjer on ne bi sodeloval. Brez Lileka pač ni šlo. Jubilant je sicer čisto priprosta, a odkritosrčna slovenska poštena duša. Časti ni iskal nikoli, ampak je bil silno srečen in vesel, če je šla naša slovenska, krščanska in gospodarska zadeva po sreči, po njegovi zamisli. Ko smo s skupnimi močmi gradili obmejni Slovenci svoje zatočišče »Slovenski dom«, je Lilek noč in dan pomagal. V znani veliki predvojni borbi za obstanek obmejne slovenske postojanke pa je bil Lilek neumorni agitator od hiše do hiše. Da je ostal St. Ilj slovenski in da smo zmagovali kljub strašnemu terorju in navalu germanstva, je tudi velika zasluga našega Lileka. Pri ljudskem štetju je pomagal od hiše do hiše, da so se ljudje celo v sosed-

njem Spielfeldu (Špilju) dali zapisati med Slovence. Varčen in skrben je oče Lilek že od svoje mladosti. Dasiravno ni imel sreče, da bi bil kaj podedoval, je kot sin priprostega slovenskega viničarja, kot skrben ekonom-vinogradnik prihranil toliko, da si je ustanovil v St. Ilju onstran kolodvora lep vabljiv dom in je svojo posest po vojni še povečal z bivšim domom naših narodnih protivnikov. Lilek je v dolgoletnih borih osivel, a vendar je še vedno čil in krepak ter izredno podjeten. Dasiravno ga mnogokrat hudobni neprijatelji skušajo spraviti iz tira, vendar naš Franc ostane, kar je: zvest borec za pošteno stvar! K jubileju mu tudi mi čestitamo in želimo še obilo uspehov!

Gornja Sv. Kungota. Dne 29. novembra smo spremljali iz župnišča pod zastavo Marijine deklisne družbe vrlo mladenko v družbi svatov in mladenk iz družbe v cerkev k poroki Toso Marijo. Pred velikimi vrati jo je pozdravil domači župnik, nakar je Trezika Holter v imenu cele družbe vzela v srce segajoče slovo od svoje sestre Marije, ki stopa v novo življenje zakonskega stanu. Podala ji je krasen šopek, zraven pa štiri pomembne cvetlice, ki naj ji bodo v novo življenje smernice. Prva, roža, pomeni gorečo ljubezen do Jezusa, druga ljubezen do Marije, tretja zakonsko ljubezen in zvestobo, četrta rudeča, ki pomeni žrtve in daritve, premagovanja in zakonske križe, ki jih boš iz ljubezni do Jezusa rada prenašala. Kakor si dosedaj v samskem stanu zvesto služila Mariji, bodi tudi v zakonskem stanu zvesta sestra Marije Najčistejše! Nad vse ginljivo je bilo, ko sta žena Tischler Frančišek in nevesta Marija šla k Marijinemu oltarju prositi materinskega blagoslova v zakonskem stanu. Med poroko in po poroki je družba prepevala na koru Marijine pesmi. Božje Srce Jezusovo bodi vajina močna opora in Njega sv. blagoslov naj vaju spremlja vse dneve vajinega življenja!

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Dne 26. listopada sta se poročila pri Sv. Benediktu v Slov.

Pomislil sem nekaj trenutkov. Za božjo voljo, ali je bilo kaj resnice v Boltežarjevem govorjenju?

»Toda, Tim,« sem rekel, »to ne gre. Nobenega drugega še nimam.«

Tedaj je fant zajokal.

»Tu ne strpim več, milostljivi gospod!«

Brskal sem po svoji pisalni mizi; kajti nisem mogel skriti, kako razburjen sem bil.

»Tim, morebiti bi bilo dobro, če bi mi zupali in mi vse povedali.«

Niti on niti jaz nisva opazila, da sem ga nenkrat začel vikati.

»Ne morem, milostljivi gospod,« je rekel.

»No, potem mi je žal, da vas ne morem pustiti iz službe. Imam svoje vzroke, da vas ne odpuštim.«

To je bilo rečeno neprevidno. Takoj je pograbil besedo.

»Kakšne vzroke?«

»No — no — kakšne vzroke? Drugega še nimam nobenega.«

»Prosim, milostljivi gospod —«

»Ne!«

Priklonil se je in izginil.

Prišla je nemirna noč. Krvavo dejanje v prvih dneh pomladi mi je zagrenilo te sladke majniške ure! Kakšen človek iz gozda sem že bil!

In med najbolj čudovitimi vprašanji, ki so pestila mojo dušo, je vedno zopet vstajala Eričina podoba.

Sedaj sem vedel, da ljubim to dekle. Saj sem videl, kako jo je moja duša ozarjala, kako sem ovijal vse vence in cvetje okrog njene podobe, kako jo je iskalo moje hrepenenje, in kako je muka ljubosumnosti vzplamtela, če sem pomislil, da jo izgubim.

Oh, Hubert! Ko bi bil star petindvajset let, bi človek vse to lahko razumel. Star pa si šestintrideset in bi torej lahko bil pametnejši. Kaj pa poreko tvoji tovariši iz mesta, če bodo slišali, da se je zaročil Hubert z vaško učiteljico!

Nikoli nisem vedel, kako sladka in gorjupa je ljubezen, izkusil sem to še le v svojem življenju med gozdovi. —

Dalje sledi.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike
so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, Horoška c. 5